

PRIVACY IN DE SPORT

**Jaarvergadering Vereniging Sport en Recht
20 november 2019**

Saskia Vermeer-de Jongh, advocaat HVG Law

Het bijzondere karakter van de sport

- Bijna iedereen is wel lid van een sportvereniging, van jong tot oud
- Verenigingen/bonden hebben heel veel (bijzondere) persoonsgegevens van recreatieve sporters
- Hoe meer je van sport je beroep maakt, hoe meer je ook inlevert van jouw privacy

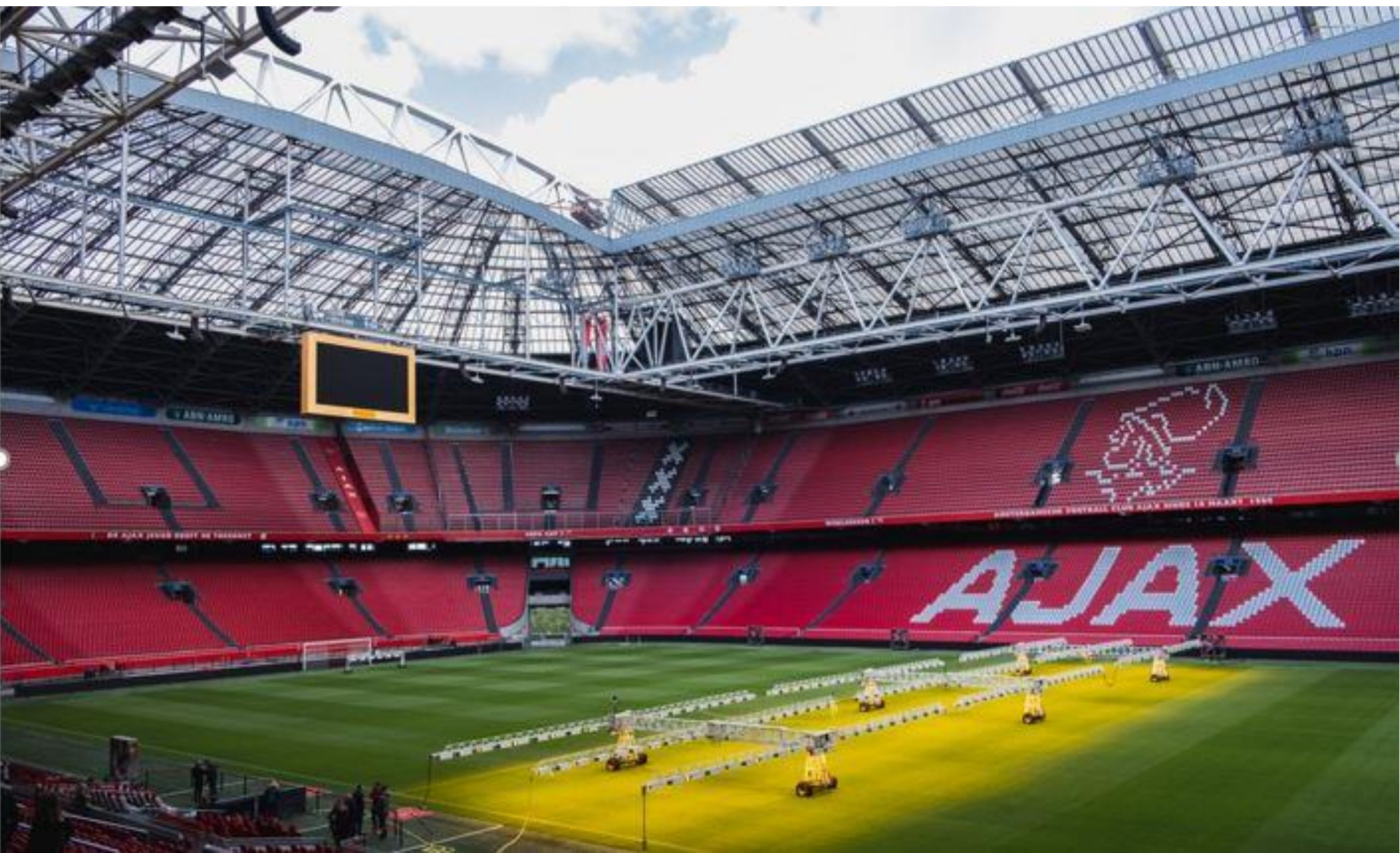
Casus 1: Whereabouts

Casus 2: Blessures

Casus 3: Sporters en hun privéaangelegenheden

Wat is privacy?

- Vloeit o.a. voort uit artikel 8 EVRM:
 - Eenieder heeft recht op respect voor zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie
- Artikel 8 Handvest:
 - Eenieder heeft recht op bescherming van de hem betreffende persoonsgegevens
- Onderscheid relationele en informationele privacy:

Relationele privacy: ‘het recht om zelf te beslissen met wie men omgaat en het recht om met rust gelaten te worden’

- *Whereabouts*

Informationele privacy: ‘zowel de rechten van de individu om de verwerking van informatie die tot een persoon is te herleiden te verhinderen, te beperken of te veranderen, als de verplichtingen en beperkingen die gelden voor de personen en instellingen die deze informatie verwerken’

- *Het aanmelden bij een sportvereniging*

Wat betekent informationele privacy voor sportorganisaties?

- De AVG is van toepassing
- **Welke gegevens** worden aan wie verstrekt?
- Voor **welk doel** worden gegevens verwerkt?
- Op **welke grond** worden gegevens verwerkt?

Verwerking gegevens door de vereniging/sportbond

- Als je lid wil worden schrijf je je in bij een sportvereniging.
- In bijna alle gevallen sluit je een lidmaatschapsovereenkomst.
- In het kader van die lidmaatschapsovereenkomst verstrek je persoonsgegevens
- De statuten bepalen de relatie tussen de vereniging en de sportbond
 - (i) U bent lid van de vereniging (die lid is van de bond) en u bent lid van de bond;
KNLTB
 - (ii) U bent lid van de vereniging en indirect gebonden aan de statuten van de bond;
KNHB
- Dus zowel een vereniging als een sportbond heeft jouw gegevens.

De vereniging/bond verwerkt gegevens voor statutaire doeleinden

Wat is een statutair doel:

‘Het doel van de vereniging vindt zijn formele afbakening in de doelomschrijving, waar-in de belangrijkste taakomschrijvingen van de vereniging moeten worden vermeld’

➤ Statutair doel KNLTB:

‘Het bevorderen van de tennissport in al zijn verschijningsvormen, waaronder begrepen spelvormen waarbij gebruik wordt gemaakt van een racket of vergelijkbaar spelmateriaal’

➤ Statutair doel NBB:

‘Het doen beoefenen en het bevorderen van het beoefenen van de basketbal sport in Nederland, mede als middel tot algemene lichamelijke en geestelijke vorming, een en ander in de ruimste zin van het woord’

➤ Statutair doel van een voetbalvereniging:

‘Het doen beoefenen en het bevorderen van de voetbalsport in al zijn verschijningsvormen’

Statutaire doeleinden en privacyrecht

Wat is het privacyrechtelijke doel?

➤ Artikel 5.1b AVG:

‘Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt’

➤ Naast **welbepaald** moeten de doeleinden **vooraf** bepaald zijn.

➤ Overweging 39:

‘Meer bepaald dienen de specifieke doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt, expliciet en gerechtvaardigd te zijn en te zijn vastgesteld wanneer de persoonsgegevens worden verzameld.’

Statutaire doeleinden en privacyrecht

➤ Verwerkingsdoelen:

- *KNLTB - o.a. het optimaal kunnen bedienen van de tennisverenigingen en individuele leden van de KNLTB en het verbeteren van de dienstverlening;*
- *NBB - o.a. doorsturen van belangrijke informatie in relatie tot activiteiten van de NBB en andere opgevraagde informatie*
- *'Een vereniging' - o.a. het inschrijven als lid bij de KNVB, het aanmelden van activiteiten van de vereniging, het kunnen informeren indien nodig voor het uitoefenen van sportactiviteiten*

➤ Factoren doelbinding:

- *Verband tussen de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens zijn verzameld, en de doeleinden van de voorgenomen verdere verwerking;*
- *Verhouding betrokkene en verwerkingsverantwoordelijke;*
- *De aard van de persoonsgegevens;*
- *De mogelijke gevolgen van de voorgenomen verwerking voor de betrokkene;*
- *Passende waarborgen.*

Hoe verhouden het privacyrechtelijke en het statutaire doel zich ten opzichte van elkaar?

- Wijziging doeleinde → vaak wijziging statuten
- Statutenwijziging wordt beschreven in de statuten van de vereniging.
Instemming door de Ledenraad
(Instemming ≠ privacyrechtelijke toestemming)
- **Valt de statutenwijziging onder het initiële doel van verwerking of wordt er een nieuw doeleinde gecreëerd?**
Mag een vereniging de verzamelde gegevens voor uitoefening van het lidmaatschap (met als statutair doel het bevorderen van de sport) gebruiken voor bijvoorbeeld:
 - Het doen van een tevredenheidsonderzoek onder de leden?
 - Foto's plaatsen op de website van het eerste team?

Op welke gronden worden persoonsgegevens verwerkt?

Zes rechtmatige verwerkingsgronden:

- **toestemming**
- **noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst**
- noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting
- noodzakelijk om de vitale belangen van de betrokkene (of een ander) te beschermen
- noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang
- **noodzakelijk voor de behartiging van een gerechtvaardigd belang**

‘Noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst’

- Uitgangspunt is dat ‘noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst’ niet simpelweg een beoordeling is van wat staat beschreven/is toegestaan volgens de overeenkomst.
- De verwerking moet objectief noodzakelijk zijn voor een doel dat integraal deel uitmaakt van de levering van de contractuele dienst aan de betrokkene
- De verwerkingsverantwoordelijke moet de noodzaak kunnen rechtvaardigen. Hangt af van:
 - Het perspectief van de verwerkingsverantwoordelijke
 - Het perspectief van de betrokkene bij het aangaan van de overeenkomst
 - Of de overeenkomst nog steeds kan worden uitgevoerd zonder de desbetreffende verwerking

Overeenkomst

- Voorbeeld: een sportvereniging moet de persoonsgegevens verwerken van leden om ze in te delen in teams.
- Wat is voor een sportvereniging noodzakelijk om het lidmaatschap te faciliteren?
 1. Valt het verwerken van persoonsgegevens voor het organiseren van landelijke toernooien onder de grondslag 'noodzakelijk voor de uitvoering van de overeenkomst'?
 2. Valt het verwerken van persoonsgegevens voor het uitnodigen voor Roland Garros onder de grondslag 'noodzakelijk voor de uitvoering van de overeenkomst'?

Toestemming

Indien een nieuw doel niet verenigbaar is met het initiële doeleinde en de verwerking niet noodzakelijk is voor de uitvoering van de overeenkomst, is een afzonderlijke rechtsgrond vereist.

- Toestemming:
 - Vrij;
 - Specifiek;
 - Geïnformeerd;
 - Ondubbelzinnige handeling/verklaring
 - Intrekken van toestemming moet mogelijk zijn
- Aandachtspunten bij het vragen van toestemming:
 - Afhankelijkheid van de sporter
 - Groepsdruk binnen een team (uw hele team stemt toe)
 - Minderjarigen

Gerechtvaardigd belang

➤ Gerechtvaardigd belang

➤ Drie voorwaarden:

- Een gerechtvaardigd belang;
- De verwerking is noodzakelijk om dit gerechtvaardigde belang te behartigen;
- Uit een gemaakte afweging tussen de belangen van de verwerkingsverantwoordelijke en de belangen van de betrokkene blijkt dat de belangen van de verwerkingsverantwoordelijke zwaarder wegen.

➤ Autoriteit Persoonsgegevens:

- “Wat ook niet als een gerechtvaardigd belang kwalificeert is bijvoorbeeld het dienen van zuiver commerciële belangen, winstmaximalisatie ... etc.”
– *Normuitleg AP 1 november 2019*

Data ethiek – het mag misschien wel, maar is het ethisch verantwoord?

Is het maatschappelijk verantwoord om meer te doen met de verkregen persoonsgegevens?

Data ethiek is een steeds belangrijker onderwerp bij privacy wet- en regelgeving:

- De Europese Commissie en de European Data Protection Board zetten data ethiek met hoge prioriteit op de agenda.
- In de sport is dit een belangrijk onderwerp nu de sporter vaak afhankelijk is.

Data ethiek (casus 1)

In hoeverre mag je gegevens gebruiken om sporters te beschermen?

Data ethiek (casus 2)

Wil je gegevens gebruiken voor commerciële doeleinden?

Data ethiek (casus 3)

Als beide partijen voordeel kunnen behalen, wil je dat als sportvereniging faciliteren?

Vragen?

